

Megkezdődtek a konzultációk a szociális partnerekkel az európai uniós minimálbér szabályozás alapelveiről

Manapság sűrűn lehet hallani és olvasni az **európai minimálbér** megállapításának lehetőségéről. A hírek háttérében az áll, hogy a tavaly megválasztott bizottsági elnök a választási kampánya során elkötelezte magát a kérdés napirendre tűzése mellett. Az Európai Bizottság ennek megfelelően **2020 elején megkezdte a szociális partnerek, a szakszervezetek és a munkáltatói érdekképviseletek véleményének begyűjtését** az uniós minimálbér szabályozás alapelveiről. A konzultációnak idén április végéig be kellett volna fejeződnie, de a járvány kitörése miatt a lezárást **augusztus végéig kitolták**.

Milyen vélemények gyűltek össze az eddigi konzultációk eredményeként, erről ad számot a következőkben az összefoglaló.

Az EU tagállamok bérrendszere a minimálbéreket illetően jelenleg nem egységes. Az EU 22 országában a minimálbért törvény szabályozza, de vannak tagállamok, ilyen például a szomszédos Ausztria, ahol **a minimálbért – akár ágazatonként eltérő mértékben- ágazati kollektív szerződések állapítják** meg, miközben a munkavállalók 98% -át lefedik az ágazati minimálbérekre vonatkozó megállapodások. Ezek a tagállamok, és mindenekelőtt az ott működő szakszervezetek ragaszkodnak a náluk történetileg kialakult minimálbér megállapítási mechanizmus megőrzéséhez. Az EU Bizottság erre tekintettel is deklarálta, hogy a minimálberek uniós szabályozása **nem sértheti a nemzeti hagyományokat és a nemzeti sajátosságokat**.

A Bizottsági ajánlás csak arról szól, hogy a tagállamok mindenütt biztosítsák **a tisztességes minimálbér megállapításának feltételeit**. Az ajánlás ezekre a követelményekre vonatkozóan nyújt politikai útmutatást **és közös politikai keretet** hoz létre uniós szinten, **anélkül, hogy a minimálbér nagyságára vonatkozóan konkrét és kötelező érvényű követelményeket határozná meg**. Néhány, a Bizottság által hangsúlyozott alapelv a minimálbér meghatározására vonatkozóan:

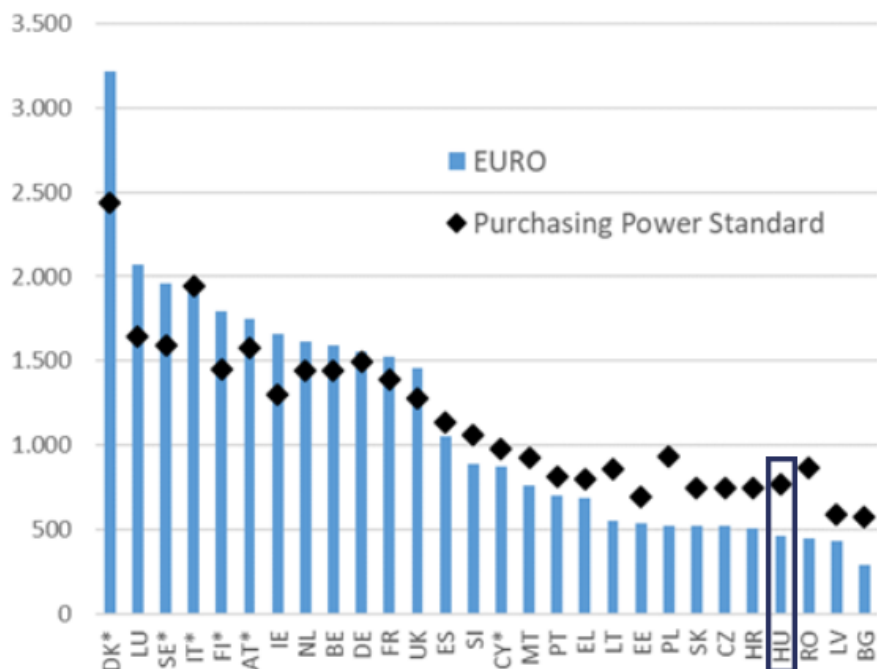
- A minimálbérnek a legkisebb bér szintjén is **biztosítania kell a tisztességes megélhetést és a dolgozói szegénység elkerülését**. Az egyedülálló munkás bérének el kell érnie azt a szintet, amely elegendő a szegénységi küszöb feletti megélhetéshez.
- **A szociális partnereknek érdemi szerepet kell betölteniük** a kötelező minimálbér meghatározásában.
- **A minimálbér megfizetése alóli mentességet minimalizálni kell.**
- A kötelező minimálbér tényleges megfizetését **szigorú ellenőrzési mechanizmusoknak** kell garantálniuk.

Az eddigi konzultációk alapján felvetődött egyik lehetséges megoldás szerint a nemzeti minimálbér **mértékét** az adott országban kialakult **nemzetgazdasági medián alapbér 60%-ának** szintjén határoznák meg. Magyarországra vetítve ez becslésem szerint ma 170 000 Ft körüli összegre jönne ki, ami kb. 8%-kal magasabb a 2020. évi tényleges minimálbér 161 000 Ft-os összegénél. A becslés során a 2020. év áprilisi bruttó nemzetgazdasági átlagbér

400 000 Ft/hó összegéből, a hazai mediánbér és az átlagbér közötti 13%-os különbségből (2018-as EUROSTAT adat), valamint az alapbérek és a keresetek közötti 20%-os eltérésekből indultam ki (utóbbi a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat 2016. évi adata). A megélhetési költségekkel összevetve ez a 170 000 Ft. igen szerény összeget jelent, főleg, ha annak a 111 000 Ft-os nettó értékét vesszük figyelembe. Ez egyben azt is jelzi, milyen szoros az összefüggés az adott ország általános bérszintje és az így számolt nemzeti minimálbér között. Magyarország (és a többi kelet-európai ország esetében), ezért célszerűbb lenne a minimálbér nagyságát arányszámok mechanikus alkalmazása helyett az **elfogadható szintű megélhetés költségeihez** igazítani.

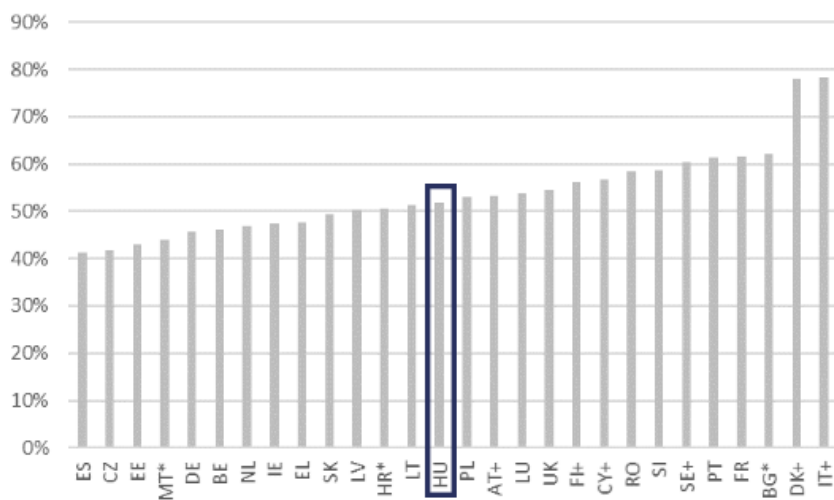
A mellékletben bemutatok két, a témába vágó statisztikai táblát.

Minimálbér szintek EUR-ban (kék oszlop) és vásárlóerő paritáson (fekete rombusz), 2019

Source: Eurostat [monthly minimum wages; earn_mw_cur], Eurofound and AMECO.

Minimálbérek a teljes munkaidős dolgozók bruttó medián bérének a %-ában

Source: OECD Stats and Commission calculations based on OECD TaxBen and Eurofound data.